

Samrådsredogörelse

Ygne – Hemse

Ny 145 kV kraftledning mellan Ygne och Hemse, Gotlands kommun och län

2022-10-12

Projektorganisation:

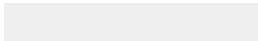
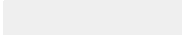
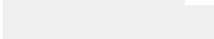
Gotlands Elnät AB

<https://gotlandsenergi.se/elnat/>

Telefonväxel: 0498- 28 50 00
Org.nr: 556537-4724
Projektledare: Paul Hines

Samrådsredogörelse

Konsult: Ecogain AB
Webbadress: www.ecogain.se

Uppdragsledare:
Utredare:
Granskning: , HVCAB www.hvcab.com

INNEHÅLL

1	INLEDNING.....	4
1.1	Genomförda samrådsaktiviteter.....	4
2	MYNDIGHETER.....	6
2.1	Länsstyrelse och kommun.....	6
2.1.1	Länsstyrelsens synpunkter.....	6
2.1.2	Kommunens synpunkter.....	7
2.2	Övriga myndigheter.....	7
3	Enskilda särskilt berörda samt allmänhet.....	10
4	Organisationer, föreningar och verksamhetsutövare.....	17

BILAGOR:

1. Samrådshandling
2. Minnesanteckningar från samrådsmöte med länsstyrelsen och kommunen
3. Samrådsinbjudan
4. Tidningsannons
5. Minnesanteckningar från digitalt samrådsmöte med allmänheten
6. Yttranden från myndigheter, organisationer, föreningar och verksamheter
7. Yttranden från privatpersoner (sekretessbelagd av GDPR-skäl)

1 INLEDNING

Gotlands Elnät AB, GEAB (sökanden) avser att ansöka om nätkoncession för linje (tillstånd) för en ny 145 kV luftledning mellan Ygne och Hemse i Gotlands kommun och län.

Inom ramen för tillståndsansökan ska samråd genomföras i enlighet med 6 kap. miljöbalken, vilket framgår av bestämmelsen i 2 kap. 8 a§ Ellagen. Samrådet är en del av tillståndsprcessen och föregår upprättandet av den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska biläggas ansökningshandlingarna.

Föreliggande handling utgör en redogörelse för hur samrådet har genomförts i aktuellt fall samt vilka samrådsparter som har kontaktats. Vidare sammanfattas de yttranden som inkommit under samrådsprocessen samt hur sökanden beaktat dessa. Samtliga yttranden som inkommit under samrådsprocessen biläggs även i sin helhet till aktuell skrivelse. I tabell 1 nedan ges även en sammanfattning av de samrådsaktiviteter som genomförts inom ramen för projektet.

1.1 Genomförda samrådsaktiviteter

I listan i tabell 1 redovisas de samrådsaktiviteter som genomförts inom ramen för föreliggande samrådsprocess.

Tabell 1 Lista över genomförda samrådsaktiviteter i kronologisk ordning

Datum	Aktivitet	Se bilaga
2022-02-18	Samrådsinbjudan till länsstyrelsen och kommunen, se samrådshandling i bilaga 1	1
2022-03-29	Samrådsmöte med länsstyrelsen och kommunen, se minnesanteckningar som granskats och godkänts av länsstyrelsen i bilaga 2	2
2022-04-19	Publicering av hemsidan för samråd https://gotlandsenergi.se/elnat/projekt/ombyggnation-kraftledning/samrad-ygne-hemse/	
2022-04-19	Samrådsinbjudan i bilaga 3, via post till fastighetsägare och folkbokförda och via e-post till myndigheter och organisationer	3
2022-04-19 till inlämning av ansökan	Telefon och e-post öppen för frågor om samrådet och projektet samt för att beställa pappersversion av samrådshandlingen	
2022-04-22	Nyhet om samrådet på GEAB:s hemsida	
2022-04-23 & 2022-05-07	Annonsering om samrådet i Gotlands Allehanda, Gotlands Tidningar och på helagotland.se, se annons i bilaga 4	4
2022-05-10	Sista dag för anmälan till det digitala samrådsmötet, dock fick alla som anmälde sig fram till kl. 18:30 på dagen för	

	<p>Samrådsmötet 2022-05-12 en länk att delta via, inga anmälningar inkom efter detta</p>	
2022-05-11	<p>Utskick av länk till dem som anmält sig till det digitala samrådsmötet (se även ovan)</p>	
2022-05-12	<p>Digitalt samrådsmöte kl. 19-21, se minnesanteckningar i bilaga 5</p>	5
2022-06-02	<p>Sista datum för yttrande, dock har alla yttranden som inkommit fram till inlämning av ansökan beaktats och behandlats i samrådsredogörelsen, se fullständiga yttranden i bilaga 6 för myndigheter, organisationer, föreningar och verksamhetsutövare och bilaga 7 för enskilda och allmänhet</p>	6 o 7

2 MYNDIGHETER

2.1 Länsstyrelse och kommun

Samrådet med myndigheter inleddes 2022-02-18 med utskick av samrådshandling och inbjudan till digitalt samrådsmöte till Länsstyrelsen i Gotlands län och Gotlands kommun.

Samrådshandlingen (bilaga 1) beskriver den planerade verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Ett digitalt samrådsmöte hölls 2022-03-29 med länsstyrelsen och kommunen. På mötet presenterade GEAB projektet och svarade på frågor. GEAB gjorde minnesanteckningar från mötet, som sedan granskades och godkändes av länsstyrelsen och kommunen (bilaga 2).

2.1.1 Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen lämnade sina synpunkter genom minnesanteckningarna från samrådsmötet, som redovisas i helhet i bilaga 2.

Tabell 2 Sammanfattning av inkomna synpunkter från länsstyrelsen samt GEAB:s bemötande.

Länsstyrelsens synpunkter	Bemötande
<ol style="list-style-type: none"> 1. Viktigt att nå ut brett särskilt där det är ny sträckning. 2. Bör Energimyndigheten läggas till samråds-kretsen? 3. Hur huvudalternativ luftledningssträckning och alternativ luftledningssträckning bestämts bör förklaras och motiveras, då det alternativ som redovisas innebär ytterligare påverkan på flera närliggande bostäder. 4. Fornlämningar som kan komma att beröras förekommer vid stationen i Hemse. 5. Det finns ett behov ur kulturmiljös perspektiv att få veta exakt var befintliga och nya stolpar är placerade. Då behövs ett nytt samråd med länsstyrelsen och eventuell kompletterande arkeologisk undersökning. 6. Det är stor skillnad mellan kulturmiljöutredning och arkeologisk utredning steg 1. Viktigt att det inte blir fokus endast på fornlämningar utan påverkan på helheten av kulturmiljövärden också. 7. Alla kulturhistoriska lämningar som kan påverkas vid Klintbys finns inte med. 8. Motiveringen att förändringen av landskapsbilden blir liten till obetydlig behöver 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Direktinbjudan kommer ske till de närmast berörda samt annons för att nå en bredare allmänhet. 2. Energimyndigheten deltar inte i samråd för miljö-tillstånd. 3. Se avsnitt 3.2.1, 3.2.4 och 3.3.1 i samrådshandlingen. Prio ett har varit att undvika kraftigt förhöjda magnetfältsvärden vid bebyggelse. Prio två har varit att undvika skyddade områden. Prio tre att undvika andra områden utan skydd men med kända värden. 4. Ett samråd enligt 12 kap. 6 § MB har gjorts för stationen och en ansökan om ingrepp i fornlämning har lämnats in till länsstyrelsen.

förklaras. Skillnaden mellan nuvarande och planerad ledning bör redovisas som fotomontage. Särskilt vid Klintbys, Fardhem och öppna platser. 9. Är det möjligt dra ledningen söder om Hunninge? 10. Finns det risker för ledningen vibrationer i samband med täktverksamhetens sprängningar? 11. Redovisa avstånd till bostäder där ledningen passerar nära, samt magnetfältets storlek vid dessa och var skyddsåtgärder placeras. 12. Hanteringen av kreosot behöver förtydligas. Gamla stolpar ska behandlas som farligt avfall. Eventuell mellanlagring bör också redovisas. 13. Gotlands klimatrisker bör beaktas. 14. Hur ser tidplanen ut?	5. Exakt placering blir en del av detaljprojekteringen. 6. Det är fokus på helheten. 7. Karta kommer uppdateras. 8. Utvecklar beskrivningen och tar fram fotomontage. 9. Det skulle innebära för stort avstånd till station. 10. Tar med frågan, men inte som det ser ut i nuläget. 11. Redovisas i kommande MKB. 12. Detta beaktas. 13. Detta kommer att redogöras för i MKB. 14. Koncesion behövs för att påbörja, en tydligare tidplan kommer i MKB.

2.1.2 Kommunens synpunkter

Utöver minnesanteckningarna från samrådsmötet (bilaga 2) inkom två skriftliga yttranden från kommunen 2022-05-06 och 2022-05-11, som redovisas i helhet i bilaga 6.

Tabell 3 Sammanfattning av inkomna synpunkter från kommunen samt GEAB:s bemötande.

Kommunens synpunkter	Bemötande
Region Gotland berörs inte på annat sätt av sträckan än att den korsar den regionägda fastigheten Region Gotland har inga synpunkter på åtgärden.	

2.2 Övriga myndigheter

Inbjudan till samråd och samrådsmöte inklusive länk till samrådshandling har även sänts till övriga myndigheter som kan tänkas beröras av verksamheten, se bilaga 3.

Myndigheter som inbjudits till samråd samt inkomna synpunkter framgår i tabell 4. Yttrandena redovisas i sin helhet i bilaga 6.

Tabell 4 Sammanfattning av inkomna synpunkter från övriga myndigheter samt GEAB:s bemötande.

Myndighet	Synpunkter	Bemötande
-----------	------------	-----------

Försvarsmakten	Försvarsmakten har inget att erinra på rubricerat ärende. Försvarsmakten önskar delta även i den kommande processen.	
Jordbruksverket	Inga inkomna synpunkter.	
Naturvårdsverket	Inga inkomna synpunkter.	
Post- och Telestyrelsen	Inga inkomna synpunkter.	
Riksantikvarie-ämbetet	Inga inkomna synpunkter.	
Skogsstyrelsen	Vid röjning och breddning av ledningsgatan bör hänsyn tas för att undvika risk för spridning av almsjukan. När det gäller åtgärder i biotopskyddet SK3962001 bör kontakt tas med skötselansvarig innan åtgärder. Fridlysta arten St Pers nycklar funnen i östra delen. Farliga kanträd bör hellre toppkas än fällas för att lämnas kvar och göra nytta som död ved för biologisk mångfald.	Synpunkterna beaktas i den fortsatta processen.
Statens Geologiska Institut	Då ledningen i huvudsak planeras i befintlig ledningsgata avstår SGI från att lämna synpunkter i det här samrådet.	
Strålsäkerhetsmyndigheten	SSM ser positivt på att magnetfälsberäkningar kommer att redovisas i kommande MKB samt att de försiktighetsåtgärder som rekommenderas av myndigheterna kommer att vidtas.	
Sveriges Geologiska Undersökning	Inga inkomna synpunkter.	
Trafikverket	Båda utredningsstråken korsar och är helt eller delvis förlagda inom vägområdet för berörda vägar, och av samrådsunderlaget framgår att de nya stolparna kommer vara något högre än befintliga (ca 17-18 m). I den fortsatta planeringen ska därför hänsyn tas till att tillkommande	Synpunkterna beaktas i den fortsatta processen.

luftledningsstolpar placeras på fallfritt avstånd i förhållande till körbanorna. Detta innebär att avståndet mellan stolpfot och vägbanekant ska motsvara minst stolpens totalhöjd. Hänsyn ska även tas till att trafikeringen på berörda vägar inte försämras under anläggningsskedet.

Förläggning av ny ledning inom vägområdet är tillståndspliktig enligt 44 § väglagen (1971:948) och ledningsägare måste därför ansöka om tillstånd hos väghållningsmyndigheten innan arbeten företas.

3 ENSKILDA SÄRSKILT BERÖRDA SAMT ALLMÄNHET

Inbjudan till samråd och samrådsmöte inklusive länk till samrådshandling skickades per brev 2022-04-19 till samtliga lagfarna och taxerade fastighetsägare samt delägare av samfälligheter och folkbokförda inom 60 meter från befintlig ledningssträckning och inom 100 meter från ny ledningssträckning, se bilaga 3. Det blev totalt 826 brev.

Allmänheten har inbjudits till samråd via annons i Gotlands Allehanda, Gotlands Tidningar och på helagotland.se 2022-04-23 och 2022-05-07. Information om samrådet och projektet inklusive samrådshandling har även funnits tillgängligt sedan 2022-04-19 på GEAB:s hemsida <https://gotlandsenergi.se/elnat/projekt/ombyggnation-kraftledning/samrad-ygne-hemse/>

Sista svarsdag för samrådsyttranden var 2022-06-02. Dock har alla yttranden som inkommit fram till inlämning av ansökan beaktats och behandlats i samrådsredogörelsen. Yttrandena redovisas i sin helhet i bilaga 7.

Tabell 5. Sammanfattning av inkomna synpunkter samt GEAB:s bemötande.

Skrivelse nr i bilaga 7	Synpunkter	Bemötande
<p>På denna rad presenteras endast de yttranden från personer som var med på samrådsmötet med allmänheten och som inte inkommit med skriftliga yttranden. Minnesanteckningarna från samrådsmötet finns i bilaga 5.</p>	<p>1.När är arbetet tänkt att startas? I vilken del börjar man? När påverkas Fardhem? Hur kommer djur att påverkas?</p> <p>2.När kommer stationen vid Klintbys att påbörjas? Står att det inte ingår i koncessionen. Kommer den tidigare stationen, där marken redan är inköpt, inte att byggas?</p> <p>3.Äger skog längs ledningssträckningen och har sett i Artportalen att det finns många arter inrapporterade längs ledningen. Har GEAB redan gjort en naturvärdesinventering (NVI)? Har man haft tillstånd till det? Blir det ledningsrätt på breddningen eller markavtal? Det ska röjas vart fjärde år och hittills har det lagts ut på entreprenad. Anser att det ska vara mer planerat från början om hur entreprenörerna får tillgång, i dialog med markägaren.</p>	<p>1.Planerings- och tillståndsprocessen tar tid, och anläggningsarbetet kommer inte att påbörjas förrän om ett par år. Först ska projektet vinna laga kraft och därefter detaljprojekteras. Planeringen kommer att bygga på att det ska bli så lite påverkan som möjligt. Det finns inga studier som visar att djur som betar under kraftledningar påverkas negativt av magnetfälten från dessa. Inför och under byggnationen kommer kontakt att tas med berörda markägare för att minimera störningar från anläggningsarbetet på t.ex. djurverksamhet.</p> <p>2.Den är ett antal år bort. Stationen kräver bygglov men inte koncession. Fastigheten för den så kallade tidigare stationen ingår inte i Ygne-Hemse. Framöver planeras en fastlandsförbindelse, men det är oklart om det kommer att byggas en ny station på just denna fastighet.</p>

		<p>3.En NVI är gjord. Det är praxis att rapportera in artfynd från NVI:n i Artportalen. Det krävs inget tillstånd för att göra en sådan inventering, men man måste informera om att man kommer att röra sig i fält. Därför skickade GEAB innan inventeringen ut ett informationsbrev till alla markägare längs ledningssträckningen om detta. Om kommunikationen har gått dåligt behöver GEAB ta tills sig det. Brevet informerade om att besök i fält skulle ske, men det borde kanske ha varit mer tydligt angående inventering. GEAB önskar skriva markupplåtelseavtal med frivillig överenskommelse med markägarna för breddningen av ledningsgatan. Därefter avser GEAB att bilda ny ledningsrätt som ersätter den gamla. GEAB tar till sig synpunkterna om underhåll av befintliga ledningar. För planerad ledningsombyggnation kommer dialog att föras med markägarna i ett tidigt skede av detaljprojekteringen.</p>
<p>4.</p>	<p>1. Anser att det är fel av GEAB att redan innan avgränsningssamrådet är genomfört avskryva markkabelalternativet och önskar se tydligare utredningar och beräkningar för de olika alternativen. Har inte Region Gotland eller andra myndigheter haft några synpunkter på denna i tillståndsprcessen mycket tidiga avskrivning av alternativ och avsteg från gängse praxis från sökandens sida?</p> <p>Kommer sjökabelalterantiv att redovisas?</p> <p>Hur resonerar GEAB när det gäller frågan om möjligheten till sabotage och krigsskador för en luftledning kontra ett markkabelförband?</p>	<p>1. Driftsäkerheten är primär för GEAB, varför luftledning valts. GEAB har inte för avsikt att utreda markkabel mer, då huvudalternativet bedöms vara driftsäkrast och det bästa utifrån sammanvägda intressen. Länsstyrelsen och kommunen har inte haft några invändningar vare sig vid informationsmöte eller samrådsmöte.</p> <p>Markkabelalternativet är inte ett reellt alternativ för aktuell ledning pga. kostanden, felfrekvens osv.</p> <p>Sjökabelalternativ kommer inte att redovisas. De nackdelar gällande</p>

Påverkan på landskapsbilden för en markkabelförläggning är mycket begränsad och efter rivning av den befintliga 70 kV-ledningen kommer vegetationen till stor del återväxa i dess skogsgata och ett aktivt skogsbruk kan återupptas.

2. Efterfrågar tydligare beskrivningar av på vilket sätt det blir kostnadseffektivt och för vem. Om överföringsbehovet är kraftigt kopplat till förnybar elproduktion, tycker inte GEAB att kostnaden i så fall till stor del ska bekostas av ägaren till elproduktionsanläggningarna och inte kundkollektivet?

Hur är det med berörda markägare och speciellt de med skogsmark, får dessa ta del av den så kallade kostnadseffektiviteten på grund av ett stort markintrång som reducerar framtida inkomster från skogen och påverkar fastighetens värde?

3. Vad innebär det konkret att den befintliga 70 kV-ledningen är ålderstigen? Går det med rimliga medel förlänga livstiden på befintlig 70 kV ledning?

Med anledning av den rådande osäkerheten i en möjligen ny framtida fastlandsförbindelse och dess lokalisering på Gotland samt framtida lokalisering av vind- och solkraftsparker, borde inte GEAB vänta in resultatet av Svk-utredningen innan man startar upp miljöprocessen med samråd etc. för nya kraftledningar på ön?

Hur ser prognosen för lastutvecklingen för befintlig 70 kV ledning ut?

Är valet av spänningsnivå och spänningstyp kopplat till en ev. framtida

kostnaden och reparationstid är applicerbara även här.

Risk- och sårbarhetsanalys är en del av GEAB:s verksamhet.

En befintlig ledningsgata som kan återväxa samtidigt som en ny ledningsgata byggs (luftledning på ny plats, eftersom markkabel inte är ett reellt alternativ) skulle ge störst förändring av landskapsbilden.

2. GEAB återinvesterar kontinuerligt i elnätet och detta arbete är viktigt för att svara upp mot framtidens behov, att kunna leverera god överföringskvalitet med utbyggnadsmöjligheter för mer förnybar elproduktion på södra Gotland. Samhällets användning av el accelererar i snabbare takt än förväntat. Investeringar finansieras av elnätsavgiften och elnätsavgiften styrs av elnätsverksamhetens intäktsram och regelverk kopplat till den.

GEAB ersätter markintrång enligt expropriationslagens regler med hjälp av bl.a. 2018 års skogsnorm och 1974 års åkernorm.

3. Hela ledningssträckan är idag underdimensionerad samt tekniskt/ekonomiskt uttjänt, byggd 1962-73, vilket medför stora nätöverföringsförluster och en uppenbar risk i vår framtida vision att kunna leverera en god överföringskvalitet med utbyggnadsmöjligheter för mer förnybar elproduktion på södra Gotland. Tillståndprocesser för elnätet innebär långa ledtider. Regeringens målsättning är att korta ledtiderna för elnät men nätägaren

fastlandskabelsspänningsnivå/spännings typ?

Om inte en ny ledning byggs när kommer man tidsmässigt att nå maxtaget på effektöverföringen på befintlig 70 kV-ledning om inte vind och solkraft byggs ut på ön?

4. Bygget av den nya ledningen motiveras med att "Överföringskapaciteten behöver ökas, dels för att klara det befintliga överföringsbehovet, dels för den framtida visionen med utbyggnad av förnybar elproduktion i form av vind- och solkraft på södra Gotland". Det finns en mycket stor osäkerhet angående om och var produktionsanläggningar för fossilfri el kommer samt var framtida fastlandskabel kommer att installeras. Vad vet man om den utbyggnaden av fossilfri elproduktion? Hur förhåller sig projektet till pågående planer för utökad havsbaserad vindkraft?

5. Även anläggandet av markkablar kan utföras med befintlig 70 kV-ledning i drift under i princip hela byggtiden. Hur kommer projektet säkerställa att det går?

6. Exakt var placeras stolparna? Det är betydande för landskapsbilden, och för berörda markägare. Hur kommer schaktningen för hålen till stolparna gå till?

behöver planera i förhållande till de nuvarande processerna.

Prognoserna för Sveriges totala elanvändning har sedan 2018 gått från att landet skulle nå cirka 200 TWh år 2045, till att idag visa på att vi når dessa nivåer redan 2030.

Med luftledning är att det är förhållandevis enkelt att öka kapaciteten på befintliga luftledningar, genom att byta till grövre linor.

Valet av spänningsnivå är kopplat till behovet GEAB ser på Gotland.

Befintlig ledning har redan nått sitt maxtak.

4. Energiföretagens Färdplan EI pekar nu på en elanvändning på uppemot 300 TWh år 2045. GEAB för diskussioner med flertalet projekt på både södra och norra Gotland. Produktionsslagen som är aktuella är vindkraft och solkraft. Ett flertal aktörer är intresserade av att investera.

5. Ledningen kommer till stor del att vara i drift under byggtiden och ska alltid betraktas som spänningsförändring. Vid arbete som förutsätter att ledningen är strömlös kommer sektioner av ledningen att tas ur drift. Elleveransen till hushållen/kunderna kommer ändå att tillgodose genom att elen transporteras via andra befintliga ledningar vid dessa tillfällen. Kortare avbrott kan förekomma vid driftomläggningar.

6. Detaljer såsom placering av stolpar och hur schaktning kommer

		att gå till hanteras längre fram i detaljprojekteringen.
5.	<p>1. Anser att det ska betraktas som en nybyggnation pga att det bara är sträckningen som till viss del behålls.</p> <p>2. Vill se utredning avseende markkabel.</p> <p>3. Undrar hur påverkan blir vid Eskelhem Levide.</p> <p>4. Har gitterstolpe utretts för mindre påverkan?</p> <p>5. Den inlösta bredden går in på tomter på flera ställen. Önskar att fritidshus hanteras på samma sätt som permanentboende. Anser påverkan på boendemiljö och visuellt intryck förändras mycket.</p>	<p>1. Tillståndsprocessen och graden av utredning är den samma som för nybyggnation.</p> <p>2. Se yttrande 4, svar 1, ovan.</p> <p>3. Det går att utläsa av samrådshandling och sedan, mer detaljerat, av MKB.</p> <p>4. Gitterstolpe har utretts och valts bort på grund av höjrestriktioner samt att det är enklare att bygga AMS (= arbete med spänning, för att undvika långa strömavbrott vid ombyggnationen) med kompositstolpar.</p> <p>5. GEAB hanterar fritidshus och permanentbonden på samma sätt vilket kommer att framgå av MKB:n.</p>
6.	<p>1. Har en småhusfastighet som är bebyggd nära den befintliga kraftledningen. Jag har mätt avståndet mellan bostadshuset och mitten på kraftledningen och det är ca 20 meter. Vi har även några sidobyggnader som står ännu närmare; förråd respektive verkstad, ca 15 meter från mitten på ledningen, och växthus som kanske står ytterligare någon meter närmare. Om ni följer befintlig kraftledningssträckning exakt och breddar ledningsgatan till 16 meter på var sida kommer ni att ta bebyggd mark i anspråk. Detta vill vi att ni undviker. Elsäkerhetsverkets avståndsregler för byggnader nära kraftledningar anger att det horisontella avståndet måste vara minst 5,5 meter mellan en byggnad och den närmaste faslinan för denna typ av ledning. Vi vill därför att ni mäter in exakt var våra</p>	<p>1. Den nya ledningen ska ha exakt samma ledningsmitt som den befintliga, och markkabeln ligger inte där hålen för stolparna ska göras. Ytterfasen hamnar då 4,5 meter från ledningsmitt för portalstolpar och närmare ledningsmitt för kompaktstolpar. Det innebär att byggnader inte får ligga närmare än $4,5 + 5,5 = 11$ meter från ledningsmitt vid portalstolpar och kan ligga något närmare ledningen vid kompaktstolpar, enligt starkströmsföreskrifterna. Era byggnader ligger därmed på behörigt avstånd från ledningen. Ledningsgatan består av skogsgatan (32 meter) som avverkas och sidoområdena, där så kallade farliga kanträd som riskerar att skada ledningen om de faller, avverkas eller toppkaps. Skogsgatan påverkar inte var hus</p>

	<p>byggnader ligger i förhållande till den nuvarande ledningen.</p> <p>Parallellt med befintlig kraftledning går även er markkabel. Finns det risk för att markkabeln förhindrar grävningen för ledningsstolparna så att ledningen måste flyttas närmare våra byggnader?</p> <p>2. Vi tycker att ni i det här tidiga skedet har låst er lite väl hårt vid exakt lösning, både när det gäller lokalisering och utförande. Ni bör istället titta på flera olika alternativ vid de fyra platserna där befintlig ledning går nära bebyggelse.</p>	<p>eller övriga byggnader får vara belägna i förhållande till ledningen, utan det styrs av starkströmsföreskrifterna.</p> <p>2. Se yttrande 4, svar 1, ovan. Att finna en ny sträckning för ledningen på de fyra platserna är inte okomplicerat och skulle innebära nya större intrång. Eftersom myndigheternas rekommendationer avseende magnetfält kan efterlevas i befintlig sträckning är det ett bättre alternativ.</p>
<p>7.</p>	<p>1. Tycker inte mötet kan betecknas som samråd utan endast som information.</p> <p>2. Man har inte velat utreda markkabel eller redovisa några kalkyler på kostnader för det alternativet.</p> <p>3. Landskapsbilden verkar inte utredd och man har ett stort ansvar när man påverkar utseendet för landskapet för mycket lång tid framöver. Miljöbalken ställer särskilda krav vid uppförande av kraftledning, att bästa möjliga teknik skall väljas med hänsyn till produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation (2 kap. 3 §). Har man utrett vilka konsekvenser det har för jord- och skogsbruket?</p> <p>4. Man har redan gjort inventeringar på marken utan markägarens tillstånd och lagt in observationer på Artdatabanken, man borde respektera markägare lite bättre.</p> <p>5. Det är inte bara GEAB:s kostnad som ska vägas in, hela kostnaden för mark-/tomt-/husägares framtida utvecklingsplaner kan ändra kostnadsbilden. Vid byggande av kraftledning och återställande av mark bör markägare vara delaktig vid</p>	<p>1. På mötet fanns möjlighet att ställa frågor och komma med synpunkter, och det gjordes (se minnesanteckningarna i bilaga 5). Mötet är bara en del av samrådet. Samrådet innefattar även all information i samrådshandlingen, möjligheten att ställa frågor per mail och telefon samt möjligheten att lämna samrådsyttrande.</p> <p>2. Markkabelalternativet har beaktats på ett övergripande plan, se även yttrande 4, svar 1, ovan.</p> <p>3. Landskapsbilden kommer att utredas ytterligare i MKB:n, med bland annat fotomontage. GEAB har valt att bygga om i den befintliga ledningsgatan för att minimera intrång och ytterligare påverkan på människor och miljö. I den befintliga ledningsgatan har markintrånget och det visuella intrånget redan skett. Mindre skog behöver tas i anspråk vid anläggande av ny kraftledning i befintlig ledningsgata än vid anläggande i helt ny sträckning. Det kommer att bli längre mellan stolparna i den nya ledningen och</p>

	besiktning, inte bara GEAB och entreprenören.	därmed mindre intrång i odlingsmarken. 4. Se svar på yttrande 3 (i samrådsmötet) ovan. 5. Berörda markägare kommer att kontaktas i detaljprojekteringskedet.
8.	Vill att ledningen grävs ned mellan Ygne och Toftavägen.	Se yttrande 4, svar 1, ovan.

4 ORGANISATIONER, FÖRENINGAR OCH VERKSAMHETSUTÖVARE

Inbjudan till samråd och samrådsmöte inklusive länk till samrådshandling har även sänts till de organisationer, föreningar och verksamhetsutövare som kan tänkas beröras av verksamheten, se bilaga 3. Yttrandena redovisas i sin helhet i bilaga 6.

Tabell 6 Sammanfattning av inkomna synpunkter samt GEAB:s bemötande.

Organisation	Synpunkter	Bemötande
Eskelhems bygdegårdsförening	Inga inkomna synpunkter.	
Fardhem bygdegårdsförening	Inga inkomna synpunkter.	
Friluftsförbundet Gotland	Inga inkomna synpunkter.	
Gotlands botaniska förening	Inga inkomna synpunkter.	
Gotlands Muséum	Inga inkomna synpunkter.	
Gotlands ornitologiska förening	Inga inkomna synpunkter.	
Gotlands vindelproducenter	Bra val av ledningsträckning med mera. Det låter dock som att det kan bli långa spänningsavbrott då det är ett projekt som behöver göras i spänningslöst tillstånd. Spänningsavbrott strider mot reglerna. Varför flyttar man den gamla linan till de nya stolparna?	I detaljprojekteringen kommer GEAB att utreda om, var och med vilken frekvens avbrott kommer att behöva ske. Den gamla linan flyttas till de nya stolparna eftersom den används som förlina, för att dra ut de nya linorna. Även om det går att bygga med spänning på måste GEAB vid vissa tidpunkter ändå göra avbrott på 70 kV-luftledningen. Planering pågår för att inga (minimalt med) avbrott ska ske.
Klintbergets vänner	Inga inkomna synpunkter.	

LRF Gotland

Har inga större synpunkter då det handlar om mindre förändringar. I vanliga fall förordar vi dock alltid markkabel. Det bör regleras i avtal vilka tillfartsvägar till kraftledningarna som får användas och när de får användas (bortsett från akuta situationer) för att undvika onödigt slitage på vägarna.

LRF ser också att man bör bereda markägarna möjlighet att påverka/diskutera stolpplacering för att undvika onödiga besvär i största möjliga mån.

En modernare ersättningsmodell bör utredas där ett årligt arrende utgår till berörda markägare.

Synpunkterna beaktas i den fortsatta processen. Under detaljprojekteringen kommer markägarna att kontaktas angående stolpplacering.

Naturskydds-föreningen Gotland	Inga inkomna synpunkter.	
Skanova AB	Inga inkomna synpunkter.	
SMA Mineral	Inga inkomna synpunkter.	
Snoderåns vattenråd	Inga inkomna synpunkter.	
Stenkumla bygdegårdsförening	Inga inkomna synpunkter.	
Svenska kraftnät	Inga inkomna synpunkter.	
Visby Airport - Swedavia	Inga inkomna synpunkter.	